

DOI: 10.30840/2413-7065.3(88).2023.287658

ВСЕСВІТНІ ФОРУМИ УКРАЇНЦІВ – ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗАРУБІЖНОГО УКРАЇНСТВА

Десятий рік триває російсько-українська війна. Для перемоги України у цьому жорстокому протистоянні з рашистами дуже потрібна консолідація всіх українців, що проживають як в українській державі, так і за її межами. Діаспора завжди мала великий вплив на українські державотворчі та націєтворчі процеси. З відновленням української державності у 1991 році розпочався новий період співпраці зарубіжних українців з материковою Україною в ім'я розвитку України та повернення її до родини вільних європейських народів. Саме з цією метою пасіонарними українцями на підставі відповідного рішення I Всесвітнього форуму українців, що відбувся 21–24 серпня 1992 року у Києві, була створена Громадська спілка «Українська всесвітня координаційна рада» (далі – УВКР) – спільнота неурядових організацій та неформальних громадських об'єднань, які добровільно гуртують українців як в Україні, так і за її межами для задоволення й захисту їхніх національних, культурних, мовних, освітніх, творчих, соціальних, економічних, гендерних, вікових та інших інтересів. Він був приурочений до першої річниці відновлення української самостійної державності. Під час проведення форуму відбулися засідання численних секцій, на яких розглядалися актуальні питання політичного, культурологічного, економічного характеру. На форумі було прийняте рішення щодо місцезнаходження постійного органу УВКР у Києві.

II Всесвітній форум українців відбувся 21–25 серпня 1997 року. За ці 5 років

українська держава поступово намагалася гуртувати українську діаспору та розвивати з нею взаємовигідні стосунки. Оскільки цей процес був важкий і не завжди все відбувалося за планом, учасники форуму намагалися проаналізувати досягнення і прорахунки та позитивні зрушення в національній економіці, політиці, культурі, освіті тощо.

III Всесвітній форум українців був проведений 18–20 серпня 2001 року. В цей час українці урочисто відзначили десяти річницю незалежності української державності. Попри всі негаразди і труднощі перехідного періоду, політичні баталії, економічні реформи Україна крок за кроком розвивалася та позбавлялася радянського минулого. Під час роботи учасники форуму активно спілкувалися, обмінювалися думками, планами щодо напрямків мовної та молодіжної політики, освітньої, науково-технічної,

політичної, інформаційної, культурної, економічної, екологічної, правової розбудови української держави. Треба відзначити, що у резолюції форуму делегати наголосили про те, що Україна цілеспрямовано утверджує себе повноправним суб'єктом європейського та світового співтовариства та спрямовує свій головний курс на європейську інтеграцію.

IV Всесвітній форум українців відбувся у Києві 18–20 серпня 2006 року. У роботі форуму взяло участь багато представників четвертої, так званої заробітчанської, хвилі еміграції. Українці, які виїхали за кордон на заробітки, спочатку мало переймалися збереженням своєї ідентичності, але з часом вони почали розуміти важливість своєї українськості й розпочали гуртуватися та об'єднуватися. У свою чергу українська держава недостатньо приділяла їм уваги, хоча грошові перекази заробітчан суттєво підтримували українську економіку. Тому учасники форуму активно обговорювали методи підтримки української діаспори на урядовому рівні та шляхи покращення взаємовигідної співпраці з українцями в усьому світі.

V Всесвітній форум українців був проведений у Києві 18–20 серпня 2011 року. Треба відзначити, що саме у цей час в Україні розпочався повільний реванш проросійських сил, оскільки тогочасний очільник української держави намагався розвернути Україну з європейського шляху розвитку на євразійський і підпорядкувати Київ московським

автократам. Учасники форуму при підтримці представників української діаспори активно намагалися протидіяти антиукраїнській політиці тогочасної влади. Делегати форуму прийняли низку ухвал, звернень до владних структур в Україні, спрямованих на розвиток української культури, мови, правовий захист українців у країнах розселення, а також ряд звернень з поточних проблем в Україні. Зокрема, конгрес українців закликав владу України звільнити з-під арешту колишнього прем'єр-міністра, лідера партії «Батьківщина» Юлію Тимошенко та экс-главу МВС Юрія Луценка. V Всесвітній форум українців обрав нового голову УВКР – Михайла Ярославовича Ратушного.

VI Всесвітній форум українців відбувся 20–21 серпня 2016 року. Вперше у своїй історії форум проводився не в мирний час, а в умовах неоголошеної російсько-української гібридної війни. Враховуючи ці жорстокі випробування, учасники форуму намагалися в міру своїх можливостей сприяти консолідації українців в Україні та за її межами для перемоги над ворогом. Виступаючи на

форумі, перший Президент України Леонід Кравчук закликав українську владу провести референдум щодо вступу України до НАТО, а делегати форуму активно підтримали цю пропозицію. У свою чергу віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко наголосив, що російська федерація проводить підступну політику денационалізації українців, які перебувають на її території. Загалом делегати форуму закликали українців як в українській державі, так і за її межами гуртуватися та сприяти відсічі російській агресії.

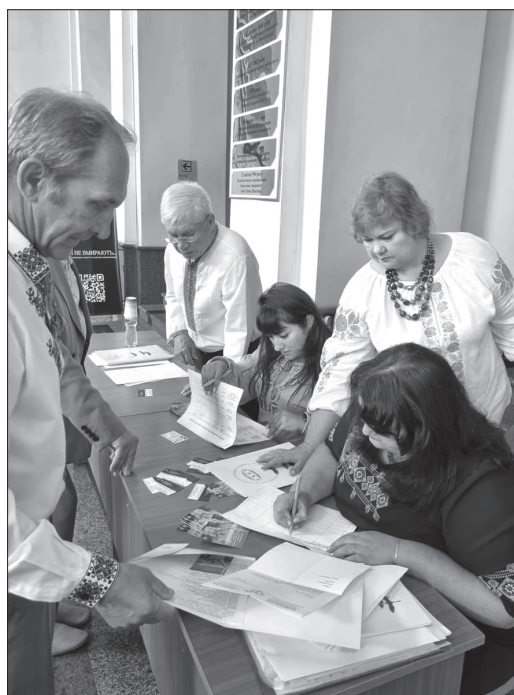
VII Всесвітній форум українців був проведений 25–26 серпня 2023 року в непереможному Києві. Якщо у 2016 році російсько-українська війна мала гібридний характер і не всі європейські та світові демократичні уряди визнавали росію країною-агресором, то вже у 2023 році все кардинально змінилось. Повномасштабна агресія російських військ

на територію України, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, яскраво продемонструвала справжню імпералістичну, хижацьку, людиноненависницьку сутність так званої «керованої російської демократії». Кремлівський диктатор мріяв захопити Київ за 3 дні, а Україну – за десять, але українці вкотре продемонстрували всьому світові свою волелюбність і звитяжність. Українська діаспора активно допомагала своїм братам-українцям матеріально та морально боротися і перемагати рашистів. Делегати форуму у своїх виступах аналізували, яким чином можна покращити спротив російській агресії, як поліпшити об'єднання українців за межами України. На VII Всесвітньому форумі українців обрали нового голову – діючого народного депутата України, підполковника ЗСУ Сергія Рудика – та нову Президію УВКР у складі 36 осіб по 12 членів від Західної та Східної діаспор та від громадських організацій України. Відбулося обговорення доповідей та виступів учасників, а також порушувалися питання єднання українців світу у спільній боротьбі з російською агресією.

Варто зазначити, що до участі у форумі був запрошений директор Науково-дослідного інституту українознавства МОН України (далі – НДІУ) Василь Гнатович Чернець, доктор філософії, професор, відомий учений-культуролог, громадський діяч, організатор науково-просвітницьких та науково-мистецьких акцій. А також до роботи форуму долучилися такі співробітники НДІУ: Олена Олександрівна Газізова, кандидат історичних наук, завідувачка відділу українознавства в науково-освітньому просторі; Людмила Василівна Сорочук – кандидат філологічних наук, старший

науковий співробітник відділу українознавства в науково-освітньому просторі; Вікторія Олександрівна Шаповал, старший науковий співробітник відділу міжнародних зв'язків та євроінтеграції; Зеновій Михайлович Корінець, доктор філософії, професор, народний артист України, провідний науковий співробітник відділу міжнародних зв'язків та євроінтеграції.

Вчені-українознавці допомогли організаторам форуму з реєстрацією делегатів та гостей, а також взяли активну участь в обговоренні всіх актуальних питань, які порушувалися під час проведення важливого наукового заходу. Варто наголосити, що науковці НДІУ налагоджують співпрацю з українською діаспорою шляхом створення філій за межами України. Вони відіграють роль важливих координаційних центрів взаємовигідної співпраці із зарубіжними українцями. З метою поширення українознавства за кордоном в умовах повномасштабної російсько-української війни, підтримуючи численні ініціативи української діаспори, вчені-українознавці створили 23 філії НДІУ на громадських засадах у країнах Європи та США. А саме: 1. Сполучені Штати Америки, м. Чикаго, керівник Вайсман (Сахнюк) Ольга Олександрівна: Olga.A.Vaysman@gmail.com; 2. Ірландія, м. Дублін, керівник Щедрина Ольга Юріївна: Olgashchedrina@gmail.com; 3. Італійська Республіка, м. Сієна, керівник Шумило Віталій Вікторович: Veraizhzn@gmail.com; 4. Канада, м. Монреаль, керівник Опанасюк Ольга Петрівна: Opanas@gmail.com; 5. Королівство Нідерландів, м. Зволле, керівник Сова Ірина Петрівна: Sova.Irish82@gmail.com; 6. Королівство Нідерландів, м. Хертогенбош, керівник Старенький

Ігор Вікторович: Ndiukrnl@gmail.com; 7. Держави Балтії: Литва, Латвія, Естонія, керівник спільної філії Воліна Марія Дмитрівна: Patronsukraine@gmail.com; 8. Мексиканські Сполучені Штати, м. Мехіко-Сіті, керівник Длужинська Ілона Вадимівна: Iloa.D@Diasporaua.Mx; 9. Польща, м. Вроцлав, керівник Башук Алла Іванівна: Gella_M@Ukr.Net; 10. Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії, м. Ексетер, керівник Шумило Сергій Вікторович: Institute@Afon.Org.Ua; 11. Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, м. Единбург, керівник Гамарник Оксана Юріївна: Zamnius888@gmail.com; 12. Королівство Швеція, м. Вестерос, керівник Фейчер Оксана Олександрівна: Feicher.Oksana@gmail.com; 13. Сполучені Штати Америки, м. Маямі, керівник Мукеді Катерина Сергіївна: Kmuqedi@gmail.com; 14. Турецька Республіка, м. Стамбул, керівник

Демір Діна Олексіївна: Singing_Mom@Hotmail.Com; 15. Федеративна Республіка Німеччина, філія в м. Гамбург, керівник Білик-Жукова Наталія Юріївна: Nzjukova.Nb@Gmail.Com; 16. Федеративна Республіка Німеччина, філія в м. Хемніц, керівник Нікулін Артур Юрійович, Arturnikuln84@Gmail.Com; 17. Хашимітське Королівство (Йорданія), м. Амман, керівник Клименко Валерія Олександрівна: Leralera410@Gmail.Com; 18. Швейцарська Конфедерація, філія у м. Женева, керівник Козка Андрій Вікторович: Andriy.Science@Gmail.

Com; 19. Швейцарська Конфедерація, філія у м. Цюрих, керівник Дейнека Олександра Олександрівна: Alexandra.Deineka@Gmail.Com; 20. Швейцарська Конфедерація, філія у м. Базель, керівник Колечкіна Ірина Валеріївна: Kolehkina911@Gmail.Com; 21. Держава Ізраїль, м. Карміель, керівник Липовецька Вікторія Геннадіївна: Vityskaboginr85@Yahoo.Com; 22. Угорщина, м. Будапешт, керівник Будаєвський Павло Олегович: Hungary.Ndiu@Gmail.Com; 23. Чеська Республіка, м. Пршештице, керівник Сліпич Юлія Володимирівна: D12001@Ukr.Net.

Наукові співробітники НДІУ разом зі своїми колегами (керівниками філій) та з усіма небайдужими зарубіжними українцями, які були представлені делегатами на VII Всесвітньому форумі українців, докладають великих зусиль для консолідації українства в усьому світі для пришвидшення перемоги над російськими окупантами, відновлення територіальної цілісності української держави та повернення миру на Європейський континент.

Ілона СИВАШ

orcid.org/0000-0003-3597-9792

кандидат мистецтвознавства,
заступник директора з міжнародних зв'язків та євроінтеграції НДІУ

Вікторія ШАПОВАЛ

orcid.org/0009-0000-2737-0069

старший науковий співробітник
відділу міжнародних зв'язків
та євроінтеграції НДІУ